

**IZVEŠTAJ O
ODRŽIVOM POSLOVANJU
2012.**

telenor fondacija

**IZVEŠTAJ O
ODRŽIVOM POSLOVANJU
2012.**

telenor **fondacija**

SADRŽAJ

6

Deo smo važnog procesa – inspirišemo društvo da se razvija

10

Dobro se dobrim vraća

18

Nema izgovora

28

Na sigurnim talasima

34

Telenor za planetu

42

Oslušujemo vaše pozive

DEO SMO VAŽNOG PROCESA – INSPIRIŠEMO DRUŠTVO DA SE RAZVIJA

Telenor veruje u izreku: „Ili si deo rešenja, ili si deo problema“. Jasno je, mi biramo ovo prvo: biramo da budemo deo rešenja.

Naš je to moto kojim se rukovodimo ne samo u onome što nam je osnovni posao, već i u svemu ostalom što radimo. Tako pristupamo kompanijskoj kulturi, tako se isto odnosimo i prema zaposlenima, na isti način prilazimo i zemlji i društvu u kojima poslujemo, čiji uzorni građani želimo da budemo.

Od samog početka poslovanja u Srbiji inicirali smo i podržali više od 150 projekata od najšireg značaja za celokupno društvo. Zadovoljni smo što smo uspeli da dotaknemo i utičemo na živote različitih društvenih grupa i pomognemo da naše društvo krene napred i razvija se. Prošle, 2012. godine, učestvovali smo u 19 razvojnih i dugoročnih projekata. Najveći od njih, projekat „Zaustavimo digitalno nasilje“, pokrenuli smo u partnerstvu sa UNICEF-om i Ministarstvom prosvete, nauke i tehnološkog razvoja. Kao kompanija koja milionima ljudi omogućava brz i jednostavan pristup komunikacijama, osećamo obavezu da naše usluge učinimo bezbednim, posebno za najmlađe korisnike. Otuda naša čvrsta posvećenost inicijativama upravo u toj oblasti.

Niz lokalnih projekata iz oblasti inkluzije, umetnosti i ekologije realizovali smo sa uglednim partnerima i saradnicima iz nevladinog sektora; sa njima nas vežu pre svega zajednički entuzijazam i želja da doprinesemo boljitku zajednice.

Posebno nam je stalo da omogućimo velikom broju mladih ljudi u Srbiji da uhvate korak sa modernim tehnologijama i iskoriste prednosti interneta. Tokom prethodne godine podržali smo lokalne zajednice da otvaraju internet klubove i opremaju škole računarima uz mogućnost neograničenog pristupa internetu.

Smatramo da je važno ne samo ostaviti trag, već i svojim primerom inspirisati druge. Gledajući unazad iz ove vremenske perspektive, mislim da slobodno možemo reći da za sobom jesmo ostavili vidljivu brazdu: neke teme smo pokrenuli, pojedine probleme rešili ili barem započeli da ih rešavamo, i za sve to vreme bili deo važnog procesa – menjanja nabolje, napredovanja. Ništa, međutim, od toga ne bi bilo moguće ostvariti bez naših vrednih i hrabrih saradnika; saradnici su naši vodiči kroz društvo – birajući nas za svoje partnere, oni su nam ukazali veliku čast i poverenje.

Predajem vam na čitanje Telenorov izveštaj o održivom razvoju za 2012. godinu.

 Srdačno,

Uve Fredhajm
GENERALNI DIREKTOR TELENORA D.O.O.

SREDSTVA INVESTIRANA U PROJEKTE ZA POMOĆ LOKALNOJ ZAJEDNICI 2012.

Strateški projekti i donacije proizvoda i usluga

82%

27.354.603,32

Korporativna filantropija

12%

3.900.430,18

Operativni troškovi*

6%

2.102.909,49

UKUPNO

33.357.942,99

* Uključujući poreze, izradu publikacija i promotivnih materijala

DOBRO SE DOBRIM VRAĆA

...na naš način

Svakoga dana trudimo se da Telenor bude inspirišuće mesto za rad na kome su ambiciozni ljudi motivisani da daju svoj maksimum, dok uz to imaju mogućnost da se neprekidno lično usavršavaju. Smatramo da je to dobar recept za sve nas – kako bismo svi podjednako bili zaslužni za vredan i neophodan doprinos našem neprekidnom napredovanju.

U želji da održimo visoke standarde zadovoljstva zaposlenih, postavili smo sebi cilj da budemo jedan od pet najuglednijih poslodavaca u Srbiji, a žiri Srpske asocijacije menadžera dodelio je 2012. upravo nama drugo mesto u kategoriji Najbolji poslodavac.

U Telenoru trenutno radi 1.139 ljudi, a prosečna starost zaposlenih je 37 godina, pri čemu je udeo ženske i muške radne snage skoro potpuno jednak. Više od polovine zaposlenih ima visoko obrazovanje ili višu školu.

Korporativnu kulturu razvijamo kroz stil međusobnog ophođenja zaposlenih pod nazivom *Telenor Way*. Taj stil nam pomaže da i one koji posluju sa nama uputimo u stvaranje zdrave kompanijske kulture zasnovane na zadovoljstvu i bezbednosti.

Trudimo se da rad u našoj organizaciji učinimo pre svega prijatnim jer je potrebno da zaposleni osećaju da je neophodno da se drže datih obećanja, kao i da poštuju druge, budu inspirativni i zajedničko poslovanje učine jednostavnim.

Takav stil ponašanja primenjuje se i u ophođenju sa korisnicima, partnerima i klijentima. Telenor se zalaže za to da naš imperativ budu ljudsko dostojanstvo, zdravlje, bezbednost, zaštita, odanost, slobodan izbor, otvorena konkurencija, poverljivost podataka o ličnosti i poštovanje privatnosti.

Ne prihvatamo i ne tolerišemo diskriminaciju ni po jednom osnovu, ni prisilni, niti dečiji rad, ne tolerišemo seksualno zlostavljanje i druge oblike zlostavljanja, kao ni sukob interesa.

ZA STEPENIK VIŠE

Ulažemo u sebe

Želja nam je da se neprekidno razvijamo u smeru u kojem, u jednoj prijatnoj i opuštenoj atmosferi, svako od nas u sebi može da pronađe i potom da razvije svoje skrivene talente. Ubrzan način života zahteva od nas da se bavimo dinamičnim poslom i zato je neophodno da i lično budemo takvi – da brzo mislimo i da isto tako brzo donosimo odluke.

Zaposleni u Telenoru u 2012. godini imali su širok izbor treninga za uskostručno i ukupno korporativno usavršavanje. Kroz 101 korporativni trening prošlo je 1.407 polaznika. Od prošle godine uveli smo i treninge za nove menadžere i mentorski program za talentovane zaposlene. Mentorski program omogućava mladim liderima, i onima koje je kompanija prepoznala kao buduće lidere, da budu u komunikaciji sa iskusnim menadžerima u organizaciji. Na taj strukturiran način, oni imaju priliku da uče od eksperata o tokovima razvoja kompanije, kao i o veštinama koje im mogu biti od pomoći u sastavljanju uspešnih timova koji kompaniju zajednički usmeravaju ka uspehu.

Znanje ne poznaje granice

S obzirom na to da smo deo multinacionalne, globalno prisutne kompanije, rad u Telenoru zaposlenima pruža prednosti ličnog i profesionalnog razvoja u okviru *Mobility programa*.

Mobility program podrazumeva upućivanje zaposlenih koji imaju odgovarajuća znanja i veštine iz jedne kompanije u drugu, u okviru Telenor Grupe, kao i dodatnu mogućnost razvoja karijere kroz rad na kompleksnijim i zahtevnijim poslovima unutar kompanije. Na taj način, zaposleni stižu međunarodno iskustvo i razvijaju svoje profesionalne i liderske sposobnosti, a ujedno doprinose i ujednačavanju načina poslovanja u kompanijama.

101
korporativni
trening

=

1.407
polaznika

12
praktikanata
u 2012.

6
novih
zaposlenih u
2013.

Negujemo eksperte

Telenor u Srbiji već nekoliko godina u okviru kompanije sprovodi program „Praksa za studente“. Studenti završnih godina fakulteta, ili oni koji su tek diplomirali, dobijaju mogućnost da steknu prva relevantna praktična iskustva iz oblasti za koje su se školovali, da upoznaju korporativnu kulturu, profesionalno radno okruženje i zadatke, ali i povoljnosti angažovanja u našoj kompaniji. Na taj način, oni stižu konkretna znanja, iz prve ruke saznaju sve o čemu su učili na fakultetu i na najbolji mogući način bivaju upućeni u posao kojim žele da se bave u budućnosti. Tokom 2012. godine Telenor je angažovao 12 praktikanata, od kojih je u 2013. šestoro zasnovalo radni odnos.

Proaktivni smo u odnosu prema mladim ljudima, a saradujemo i sa nekoliko studentskih organizacija, od kojih ovom prilikom posebno ističemo organizacije AIESEC, EESTEC i BEST. Naročito smo kao kompanija ponosni na činjenicu da doprinosimo razvoju budućih lidera - njihovom prilagođavanju korporativnom načinu rada, obrazovanju u oblasti veština komunikacije, stručnog znanja iz telekomunikacione industrije, kao i praktičnog znanja primenjivog u svakom poslovanju.

PRAVILA SU TEMELJ SIGURNOSTI

Širimo odgovornost

Telenor u okviru svog poslovanja veliku pažnju poklanja poštovanju etike, morala, prava, međunarodnih konvencija i standarda, stvaranju kulture zdravlja i bezbednosti na radu, kao i netolerisanju korupcije. Naši zaposleni obavezni su da se pridržavaju utvrđenih pravila i smernica propisanih OHSAS 18001 međunarodnim standardom. Mi u Telenoru želimo da nam zaposleni pomognu da stvorimo zdravu korporacijsku kulturu koja je zasnovana na dva glavna principa: na netoleranciji prema povredama na radu i na poštovanju ljudskih prava.

Standardi koji su obaveza za zaposlene važe i za sve poslovne partnere koji za kompaniju Telenor obezbeđuju proizvode ili usluge. Principi ponašanja partnera definisani su Sporazumom o odgovornom ponašanju partnera. U tom sporazumu navedeno je šta se očekuje od dobavljača, kakvo ponašanje je obavezno a kakvo nije dozvoljeno kada je reč o pravnim licima koja deluju za račun i u ime Telenora. Veliki broj potpisanih sporazuma potvrđuje su toga da i naši partneri važnost zaštite na radu i poštovanja etičkih normi koje valja demonstrirati i u svakodnevnoj poslovnoj praksi, a ne samo deklarativno, shvataju na pravi način.

Briga za sve

Posebno smo ponosni na standard nulte tolerancije prema povredama na radu i ugrožavanju životne sredine. Suština tog principa je u tome da je potrebno da svaki zaposleni u svakom trenutku svog radnog dana svojim postupcima demonstrira brigu o samom sebi i o svojim kolegama, kao i brigu o životnoj sredini. Podizanjem svesti svakog pojedinca angažovanog u Telenoru postići ćemo cilj – da se povrede na radu ne dešavaju. Kroz program radionica posvećenih nultoj toleranciji, tokom 2010. i 2011. prošli su svi zaposleni. Nastavak i proširenje programa unapređenja i podizanja svesti o važnosti poznavanja i poštovanja pravila zaštite na radu u 2012. godini među zaposlenima je sproveden preko e-learning programa *People First – „Ljudi pre svega“*. Program sadrži pojašnjenje pravila koja se moraju poštovati, kao i praktične primere. Dostupan je ne samo zaposlenima u Telenoru, već i ostalima koje to interesuje – sve zarad unapređenja nivoa kako sopstvene kulture očuvanja zdravlja i bezbednosti na radu, tako i okoline.

I dalje u duhu potpune sigurnosti

U kompaniji Telenor o svemu navedenom brine *Business Assurance tim*. Jedan od osnovnih postulata rada tima jeste kontinuirano unapređenje. U skladu s tim, zadovoljni smo što iz godine u godinu možemo pratiti rezultate svoga rada i imati mogućnost poređenja sa rezultatima iz prethodnog perioda.

2012:

**13 kontrola
radnog prostora Telenora:
1 neusaglašenost identifikovana i
otklonjena**

0 povreda na radu

0 rizičnih incidenata u kompaniji

2011:

**11 kontrola
radnog prostora Telenora:
1 neusaglašenost identifikovana i
otklonjena**

0 povreda na radu

0 rizičnih incidenata u kompaniji

2012:

**Potpisano 232 Sporazuma o
odgovornom poslovnom ponašanju**

**27 kontrola partnera -
2 neusaglašenosti identifikovane i
otklonjene**

1 povreda na radu

0 incidenata u lancu nabavke

2011:

**Potpisan 201 Sporazum o
odgovornom poslovnom ponašanju**

**27 kontrola partnera -
5 neusaglašenosti identifikovane i
otklonjene**

2 povrede na radu

3 incidenta u lancu nabavke

NEMA IZGOVORA

...u kontaktu sa drugima

Ljudi oduvek poseduju prirodnu i urođenu potrebu da međusobno komuniciraju, da stvaraju i kreiraju odnose, da održavaju i podržavaju svoje veze. Tehnologija i telekomunikacije su se, kao nikada ranije, uvukle u sve sfere života i predstavljaju neizostavni deo ljudske svakodnevice.

Jedan od naših prioriteta u okviru inicijativa koje sprovodimo u oblasti korporativne odgovornosti zato i jeste usmeren upravo ka omogućavanju pristupa mobilnim komunikacijama različitim ciljnim grupama i ka proširivanju znanja i mogućnosti iz te oblasti.

Želja nam je da svima predočimo prednosti tehnologija, kako bismo zajedno obogatili i proširili način savremenog komuniciranja u okviru našeg društva.

Izgovora više nema!

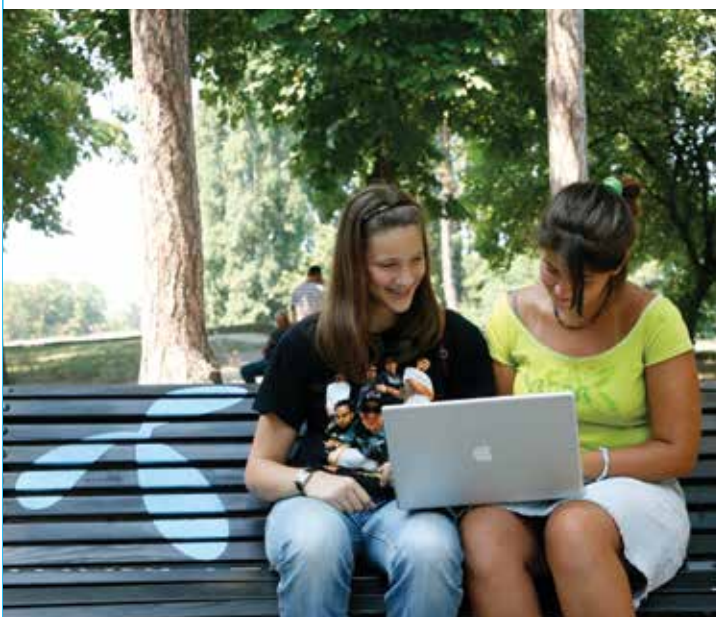
TAČKE KOMUNIKACIJE

Log in u parku

Parkovi su danas zelene oaze društvenih okupljanja, tu se najčešće rađaju mnoge ideje, a koncept provođenja slobodnog vremena u prirodnom okruženju postao je blizak većini ljudi. Zašto onda ne iskoristiti prostrane, lepe i prijatne parkove za sadržajan boravak u prirodi?

Telenor je od 2008. godine otvorio 30 internet parkova u 16 gradova širom Srbije, sa željom da što više ljudi, pre svega mladih, uključi u tokove savremenog društva i modernog načina komuniciranja.

Reč je, inače, o prvoj inicijativi te vrste na Balkanu; građanima je tako omogućeno da u svakom trenutku imaju besplatan pristup informacijama koje su im potrebne ili ih zanimaju. To je dovelo i do razvoja drugačije percepcije zelenih površina – u njima se ranije manje boravilo.

Aktivni parkovi

BEOGRAD

**Park kod VI
beogradske
gimnazije**

Miljakovački park

Park Proleće

Skejt park Ušće

Vukov spomenik

**Mali i Veliki
Tašmajdan**

**Akademski park
na Studentskom
trgu**

**Gradski trg
Obrenovac**

SRBIJA

**Subotica
(park sa plavom
fontanom)**

DIGITALNO OBRAZOVANJE

Da li si u našem klubu?

Poznavanje rada na računaru danas je postalo sastavni deo klasičnog obrazovanja. Mladi u Srbiji svesni su širokog spektra mogućnosti koje pružaju moderne tehnologije te rado idu u korak sa svetom. Nažalost, moderne tehnologije nisu im uvek i lako dostupne. Telenor prepoznaje potrebe mladih i nastoji da im, kroz nastavne i vannastavne kanale, izađe u susret. U okviru projekta „Internet za sve“, ukupno 14 osnovnih i srednjih škola i biblioteka na teritoriji beogradske opštine Vračar smo snabdeli računarima koji imaju neograničeni pristup internetu, i time smo uslove školovanja podigli na viši nivo.

Takođe, u okviru centara za mlade u Požegi i Loznici, otvorili smo internet klubove koji su dostupni svima koji su za tu vrstu komunikacije zainteresovani. Cilj nam je da podstaknemo stvaranje mesta koja će biti centri okupljanja i razmene ideja i mišljenja, kao i društvenih i edukativnih aktivnosti.

Istinitost izreke „Čovek se uči dok je živ“ ogleda se i u činjenici da je Telenor fondacija, promovišući aktivno starenje programom karavana „Pokreta trećeg doba Srbije“, u gradovima širom Srbije podržala obuku penzionera, obezbeđivši za njih računare i besplatan internet. Tako je Fondacija na najbolji način ovoj populaciji približila savremene tehnologije i uputila ih u to koliko su takve tehnologije korisne.

Tehnologija u proceni znanja

Više od 5.250 učenika u 155 srednjih škola širom Srbije učestvovalo je u procenivanju učeničkih postignuća PISA (Programme for International Student Assessment), najvećem međunarodnom istraživanju u oblasti obrazovanja. Zahvaljujući Telenor fondaciji, oko 2.000 učenika je po prvi put testove rešavalo u elektronskoj formi, radeći na računarima, što je Institutu za psihologiju pri Filozofskom fakultetu u Beogradu olakšalo sakupljanje podataka o nivou učeničkog znanja i o uslovima školovanja u Srbiji. Prikupljeni podaci poslužiće kao osnov buduće nacionalne strategije celokupnog obrazovnog sistema.

Talenat se lako prepoznaje

Telenor fondacija je 2007. godine ustanovila nagradu „Prof. dr Ilija Stojanović“ kako bi studente telekomunikacija podstakla da svoju karijeru grade u Srbiji i da svojim naučnim radom dalje unapređuju moderne tehnologije.

Pomenuta nagrada dodeljuje se najboljim diplomcima sa Univerziteta u Beogradu, Nišu i Novom Sadu, kao i najboljim autorima studentskih radova sa TELFOR konferencije i stručnih radova objavljenih u međunarodnim časopisima, te smo i 2012. godine nagradili najbolje među njima.

Nastavljamo sa tradicijom ulaganja u znanje i prepoznavanja vrhunskog kvaliteta koji naši mladi naučnici uvek iznova dokazuju da imaju.

Život bez ograničenja

Gotovo da nema čoveka u Srbiji koji nije čuo za Nika Vujičića, svetski poznatog motivacionog govornika, koji je do sada posetio 24 zemlje i govorio pred više od tri miliona stanovnika ove planete. Nik je održao govor i na Pravnom fakultetu u Beogradu, a u direktnom video-prenosu, naša kompanija je putem interneta čitavoj Srbiji omogućila da čuje i vidi tog nadasve hrabrog mladog čoveka.

**5.250
učenika na
PISA testu**

=

**2.000
rešavalo
testove u
elektronskoj
formi**

POSEBAN PAKET

130.000 razloga zašto

Sredstva komunikacije omogućavaju umrežavanje miliona ljudi na planeti. Nažalost, veliki deo romske zajednice u Srbiji nije bio registrovan u sistemu sve do 2010. godine zbog čega smo, zajedno sa Ministarstvom zdravlja i UNICEF-om, inicirali projekat „Povezivanje“. U okviru tog projekta, zahvaljujući našim servisima, znanju, opremi i mobilnom internetu, zdravstvene medijatorke – njih 75 – uspevaju da Rome povežu sa različitim institucijama i tako im pomognu da nauče da ostvaruju svoja građanska prava.

Rezultati projekta „Povezivanje“

335.430
poseta zdravstvenih medijatorki

1.051
registrovano romsko naselje

37.632
registrovane romske porodice

129.879
Roma registrovano

13.542
**ličnih karata i zdravstvenih knjižica
izdato**

24.491 odraslih i dece vakcinisano

5.515
dece upisano u školu

NA SIGURNIM TALASIMA

...slobodno surfujte

Danas nema prepreka znanju – čitave biblioteke lako se pronalaze na internetu. Recepti za zabavu, kako provesti slobodno vreme, razbibriga – sve je to samo na jedan klik od nas. Ipak, trebalo bi pažljivo birati i usvajati samo određene sadržaje jer, pored brojnih pogodnosti, u virtuelnom svetu postoje i brojni izazovi.

Sigurna upotreba telekomunikacija i kreiranja bezbednih usluga za naše korisnike, posebno one najmlađe, naš je prioritet; veliku pažnju posvećujemo borbi protiv zloupotrebe digitalnih medija.

Naš cilj je da informišemo ljude o prednostima koje internet pruža, ali i da ih edukujemo kako da mobilne komunikacije koriste nesmetano i potpuno sigurno.

Veoma nam je važno da ljudi budu svesni toga da su tehnologije tu da nam pomognu, da nam život učine lakšim, a sve da bismo mi njima ovladali, a ne suprotno – one nama.

PODELI DOBRA ISKUSTVA

Sve o internetu

Naša želja da pažnju mladih usmeravamo na kvalitetne sadržaje koji se na internetu nude, i želja da ih istovremeno pripremamo za susret sa eventualnim neprijatnostima koje ih u *onlajn* svetu mogu zateći, uticala je na to da 2012. godine, u saradnji sa Ministarstvom prosvete, nauke i tehnološkog razvoja i UNICEF-om, osmislimo projekat „Zaustavimo digitalno nasilje“. U prvoj fazi tog projekta, pitali smo učenike i njihove roditelje i profesore kakva su im iskustva. Istraživanjem je obuhvaćeno 3.784 učenika, 1.349 nastavnika i 2.031 roditelj, a uzorak je činilo 17 osnovnih i 17 srednjih škola sa teritorije čitave Srbije.

3.784
učenika

1.349
nastavnika

2.031
roditelj

Rezultati istraživanja

mobilni telefon poseduje:
96% starijih osnovaca
99% srednjoškolaca

računar poseduje:
95% osnovaca i 97% srednjoškolaca

internetu pristupa svakodnevno
90% srednjoškolaca i
80% starijih osnovaca

90% srednjoškolaca i 65% starijih
osnovaca su na društvenim mrežama

36% učenika
odgovorilo na poruke nepoznatih
osoba

58% učenika
prihvatilo zahteve za prijateljstva
nepoznatih osoba

11% dece
bar jednom izašlo na sastanak sa
nepoznatom osobom sa interneta

nasilje na internetu iskusilo

12% dece:

*8% iskusilo neželjeno snimanje
mobilnim telefonom*

*7% primalo uznemiravajuće SMS
poruke*

*12% primalo uznemiravajuće
telefonske pozive*

*84% učenika -
pasivni posmatrači digitalnog nasilja*

posećuju neželjene sajtove:

52% srednjoškolaca

48% osnovaca

Dobijena saznanja ćemo iskoristiti kako bismo kreirali savete za bolje i sigurnije korišćenje modernih tehnologija; kadgod koriste globalnu internet mrežu, najmlađi korisnici, njihovi roditelji i profesori moraju biti potpuno sigurni.

IGROM ĆU TI REĆI

Tinejdžeri razotkrivaju internet

Deca su još jednom uspela da ozbiljnu i važnu temu kao što su potencijalni izazovi sa kojima se možemo sresti na internetu, na kreativan način približe svojim vršnjacima i roditeljima. U produkciji Studio Centra, a uz podršku Telenor fondacije i Ministarstva spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija, u Dečjem kulturnom centru u Beogradu mladi glumci, autori izvode predstavu pod nazivom „Deca na internetu“. Ta predstava je u 2012. godini odigrana 7 puta pred više od 1.000 gledalaca, pretežno mlađe populacije.

O velikom uspehu predstave govori podatak da je 19 osnovnih i srednjih škola u Beogradu do sada svojim đacima omogućilo da pogledaju predstavu, a veliko interesovanje za tu predstavu vlada i u čitavoj Srbiji.

TELENOR ZA PLANETU

...u skladu sa okolinom

Važno je da nam bogatstva koja nam priroda obilato nudi budu dostupna što duže, kao i da očuvanje prirode bude zajednički prioritet svih ljudi.

Naša je prevashodna želja da svojim primerom i radom skrenemo pažnju na to, po našem mišljenju, veoma važno pitanje koje može imati i te kako veliki uticaj na zdravlje naše planete.

Od 2010. godine primenjujemo Sistem upravljanja zaštitom životne sredine (Standard ISO 14001) i jedini smo telekomunikacioni operator u Srbiji koji poseduje Sertifikat o uspešnoj primeni tog sistema.

Uvereni smo da ćemo uspeti u tome da na domaćem tržištu budemo prepoznatljivi ne samo kao lider u oblasti telekomunikacija, već i kao kompanija koja postavlja standarde u oblasti očuvanja životne sredine.

NAŠE VREME

Sat bez svetla

Telenor je četvrtu godinu zaredom podržao globalnu akciju pod nazivom „Sat za našu planetu“, koju organizuje Svetski fond za prirodu (WWF) – isključili smo na jedan sat sva svetla i svetleće reklame na našoj upravnoj zgradi na Novom Beogradu i u većim prodavnicama širom Srbije. Takođe, pozvali smo svoje zaposlene i korisnike da nam se pridruže u akciji podizanja svesti o potrebi očuvanja planete, svakog sata u toku godine.

Osvrni se oko sebe

Dan planete Zemlje u Telenoru je obeležen organizovanjem foto-konkursa na koji su zaposleni slali fotografije na temu zaštite životne sredine i nebrige o njoj. Pristigao je veliki broj fotografija koje su prikazivale pozitivne i negativne primere iz različitih krajeva naše zemlje, a autori najboljih fotografija, slikanih mobilnim telefonom ili fotoaparatom, dobili su vredne nagrade.

EKOLOŠKI ALHEMIČARI

Otpad kao umetnost

Učešće u edukativno-zabavnoj emisiji „Recycle bin Eco Guerilla“ doživeli smo kao sjajnu priliku da na kreativan način probudimo ekološku svest mladih. Tokom TV serijala, želeći da podstaknemo gledaoce da razmišljaju o sopstvenom uticaju na okolinu u kojoj žive, izneli smo praktične primere primenjene u našoj kompaniji. Pokrenuli smo, u okviru tog serijala, i konkurs „Telenor Art Recycling“, namenjen umetnicima i svima koji su inspirisani ekološkim temama. Uz upotrebu elemenata neorganskog i otpada koji nije opasan, nastala su kreativna ekološka umetnička dela, a autore najboljih dela takođe smo nagradili vrednim nagradama.

Projekat „Oplaneti se! Recikliraj“ realizovali smo zajedno sa Balkanskim fondom za lokalne inicijative i „Zelenom listom Srbije“, i tada su izabrani najefektniji mobilijari i predmeti od otpada koje su dizajnirali učenici škola i vrtića iz 12 gradova u Srbiji. Tako su nastali i: kapija od starih bicikala, dvorišna lampa od konzervi, flaša i starih diskova, letnja učionica od otpadnog drveta, reciklažna šahovska tabla i slični predmeti. Projekat je izazvao veliko interesovanje javnosti, putem onlajn glasanja pristiglo je više od 215.000 glasova. Autori najboljih radova osvojili su Telenor internet kutke za svoje škole.

Ekologija je u igri

U okviru projekta „Znanjem za održivi razvoj“, a u organizaciji udruženja „Oktopus“, upriličeno je Green Games takmičenje za najbolju video-igru sa ekološkom porukom. 587 takmičara kreiralo je 58 video igara koje je kroz igru i glasanje podržalo 650.000 građana Srbije. Sredstva prikupljena preko SMS poruka u Telenor mreži namenjena su daljem obrazovanju talentovanih informatičara.

PO ZAKONU PRIRODE

Uradimo ono što je do nas

Istrajni smo u nameri da smanjimo sopstveni uticaj na okolinu u kojoj poslujemo. Potvrda te istrajnosti jesu i rezultati koje na ovom polju ostvarujemo i svakodnevno pratimo. Zaštita životne sredine sastavni je deo našeg poslovanja.

UKUPNA POTROŠNJA ENERGIJE	2010.	2011.	2012.
Objekti (GWh)	6,12	5,96	6,00
Telekomunikaciona mreža (GWh)	27,66	30,3	29,56
Putovanja (GWh)	5,13	5,1	5,35

Smanjenje ukupne potrošnje energije od 1,1% u odnosu na 2011. i pored rasta kompanije

PROSEČNA POTROŠNJA ENERGIJE PO RADIO NOSIOCU	2010.	2011.	2012.
Prosečna potrošnja energije po radio nosiocu u telekomunikacionoj mreži (KWh)	1.736,32	1.502,46	1.101,06

Uvođenjem energetski efikasnih tehnologija, prosečna potrošnja energije po radio nosiocu u 2012. smanjena za 36,6% u poređenju sa 2010.

PROSEČNA POTROŠNJA ENERGIJE PO OBJEKTU	2010.	2011.	2012.
Prosečna potrošnja energije po objektu (GWh)	0,12	0,10	0,10

Prosečna potrošnja energije po objektu na istom nivou kao i u 2011, za 14% manja u odnosu na 2010.

POTROŠNJA GORIVA

2010.

2011.

2012.

Potrošnja goriva u vozilima (l)**456.750,05****446.600,00****442.094,62**

Potrošnja goriva smanjena za 1,1% u odnosu na 2011.

EMISIJA UGLJEN-DIOKSIDA

2010.

2011.

2012.

Emisija ugljen dioksida (t)**21.953,49****23.746,42****23.600,62**

Emisija ugljen-dioksida smanjena za 0,6% u odnosu na 2011. i pored rasta kompanije

TIPOVI OTPADA UPUĆENI NA DALJI TRETMAN U 2012. GODINI (T)

Električni i elektronski otpad**54,74****Drvo****9,12****Metal****6,73****Kablovi****6,90****Nameštaj****21,08****Plastika****7,27****Papir/Karton****33,05****Baterije****119,54****Staklo****0,50****UKUPNO****258,92**

Uređenim sistemom upravljanja otpadom, na dalji tretman upućeno 89% generisanog otpada

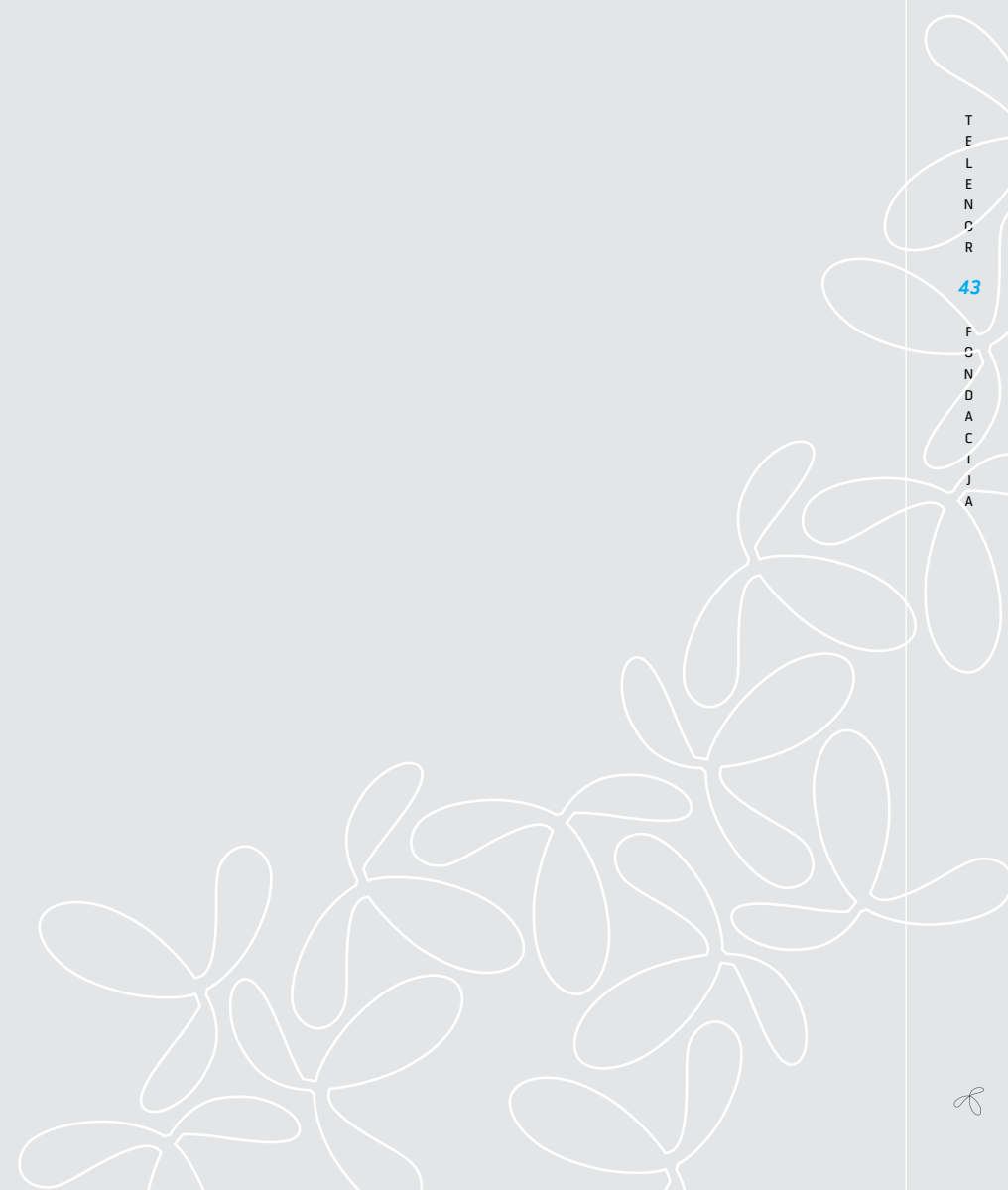

OSLUŠKUJEMO VAŠE POZIVE

...tu smo da pomognemo

Bez obzira na raznovrsnost projekata u kojima učestvujemo, u osnovi svih naših aktivnosti nalazi se isti cilj – želimo da pomognemo srpskom društvu da ide napred i da se razvija. Na tom putu, svaki korak podjednako vredi i svaka pomoć uvek je dobrodošla.

Trudimo se zato da budemo učesnici akcija od nacionalnog značaja, kao i da podrškam siromašnima i drugim društveno ugroženim grupama pokušamo da doprinesemo poboljšanju njihovih životnih uslova jer – neke stvari jednostavno ne mogu da čekaju.

DOBRA PRAKSA

Pozvali smo u goste

Povodom Međunarodnog dana devojčica u oblasti informacionih i telekomunikacionih tehnologija, Telenor je i 2012. godine bio domaćin devojčicama koje su želele da čuju nešto više informacija iz te oblasti. Menadžerke iz naše kompanije razgovarale su sa 30 devojčica iz Leskovca i sa njima podelile iskustva o građenju karijere u telekomunikacijama.

Osim toga, u okviru NALED-ovog projekta „Upoznaj državu Srbiju“, podržali smo dolazak trideset studenata iz inostranstva. Cilj tog projekta jeste podsticanje naših mladih ljudi da se vrate u maticu i da entuzijazmom i stečenim znanjima doprinesu razvoju domaće privrede. Njima je pružena mogućnost da se upoznaju sa radom lokalnih samouprava i kompanija koje posluju na lokalnom nivou, ali i da svojim savetima i iskustvima iz drugih zemalja poboljšaju rad ovih lokalnih institucija.

**Zaposleni
u Telenoru
prikupili
245.000
RSD**

Deca su ukras sveta

U Telenorovoj upravnoj zgradi korisnici Centra za smeštaj i dnevni boravak dece i omladine ometene u razvoju u Beogradu predstavili su svoje rukotvorine. Njihova mala remek-dela oduševila su naše zaposlene i za samo dva dana prikupljeno je 245.000 dinara. Danas se zaposleni rado sećaju tog dana – sitnice na njihovim radnim stolovima podsećaju ih svakodnevno na darovite mališane.

Da zima bude topla svima

Potpuno svesni u kakvim uslovima žive i sa kakvim se poteškoćama suočavaju maleni žitelji Svratišta za decu, naši zaposleni su pokazali da imaju veliko srce – za decu koja zaklon pronalaze negde na beogradskim ulicama i u svratištu, prikupili su oni u rekordnom roku zimsku odeću, sredstva za higijenu i ostale svakodnevne potrebe.

Olovka piše srcem

Na Svetski dan deteta i godišnjicu Konvencije Ujedinjenih nacija o pravima deteta, Telenor se pridružio UNICEF-u u dodeli godišnjih priznanja predstavnicima štampanih i elektronskih medija za profesionalno i etično izveštavanje o deci i dečijim pravima. Tema konkursa ovom prilikom je bila – nasilje nad i među decom, sa fokusom na nasilje u školi.

ONDA KADA JE TO POTREBNO

Pozvali smo u pomoć

Slanjem SMS poruka putem humanitarnih brojeva, građani su se u velikom broju odazivali na inicijative od nacionalnog značaja i pridruživali nam se u prikupljanju neophodne pomoći. Samo u toku prošle, 2012. godine, prikupljeno je ukupno 5.641.298,92 dinara, a prikupljeni novac namenjen je za opstanak narodnih kuhinja na Kosovu i Metohiji, za opremanje porodilišta u svim gradovima u Srbiji, izgradnju roditeljske kuće za decu obolelu od raka i prvog inkluzivnog servisnog centra u Srbiji za decu sa invaliditetom, kao i za pomoć izbeglim i raseljenim licima, obnovu pozorišta u Vranju, te za rad prihvatilišta i svratišta za mlade i druge potrebe.

BITKA ZA
PORODILIŠTA

**Kroz
humanitarne
brojeve
prikupljeno
5.641.298
RSD**

MEDALJA ZA RAZVOJ

Važno je učestvovati

U 2012. godini trofej Međunarodnog olimpijskog komiteta pod nazivom Sport i održivi razvoj dodeljen je upravo našoj kompaniji. Nagrađeni smo za niz projekata koji su u periodu od 2009. do 2012. godine promovisali održivi razvoj, zaštitu životne sredine i održive izvore energije.

TOP 5

Na listi najboljih

Telenor grupa se već jedanaestu godinu zaredom nalazi u vrhu liste indeksa održivosti Dau Džons (Dow Jones Sustainability Index, DJSI), najsveobuhvatnije godišnje analize učinka korporativne društvene odgovornosti. Trenutno, Telenor je rangiran među prvih pet kompanija iz oblasti mobilnih telekomunikacija, i to je dodatna potvrda naše istrajnosti i ispravnosti dugoročnih planova u oblasti korporativne odgovornosti.

UJEDINJENI U BORBI

Deset principa za bolji svet

Telenor je uključen u globalnu inicijativu za povezivanje društveno odgovornih kompanija sa agencijama Ujedinjenih nacija, sa privredom, vladama i civilnim društvom. Ta najveća svetska dobrovoljna inicijativa, nazvana Globalni dogovor UN-a, nastala je zarad unapređenja deset univerzalno prihvaćenih principa o zaštiti ljudskih i radnih prava, očuvanja životne sredine i borbe protiv korupcije. Svojim učešćem u Globalnom dogovoru, Telenor se obavezao da će usvojiti i poštovati te principe i da će ih primenjivati u svakodnevnom poslovanju.

**IZVEŠTAJ O ODRŽIVOM POSLOVANJU
2012.**

Izdavač

Telenor fondacija

Za izdavača

Sandra Štajner

Urednički tim

Ivana Matijević (glavni i odgovorni urednik)

Ana Kulić

Sanja Rajačić

Saradnici

Milica Đurić

Čedomir Ninčić

Marijana Čulumović

Predrag Zlatković

Jelena Subotički

Umetnički direktor

Mane Radmanović

Tekstove priredio

Jordan Cvetanović

Tekstove lektorisala

Dragana Ćatić

Fotografije

Ivan Zupanc

Belgrade Raw

Goran Redžepi

Čedomir Stošić

Marija Todorović

Emil Vaš

Dejan Damjenić

Prevod

Vuk Tošić

Štampa

Altanova, Zemun

Tiraž

400

Kontakt redakcije

Telenor fondacija

Omladinskih brigada 90

11070 Novi Beograd

fondacija@telenor.rs

www.telenor.rs/info/ko

telenor

telenor fondacija

telenor fondacija